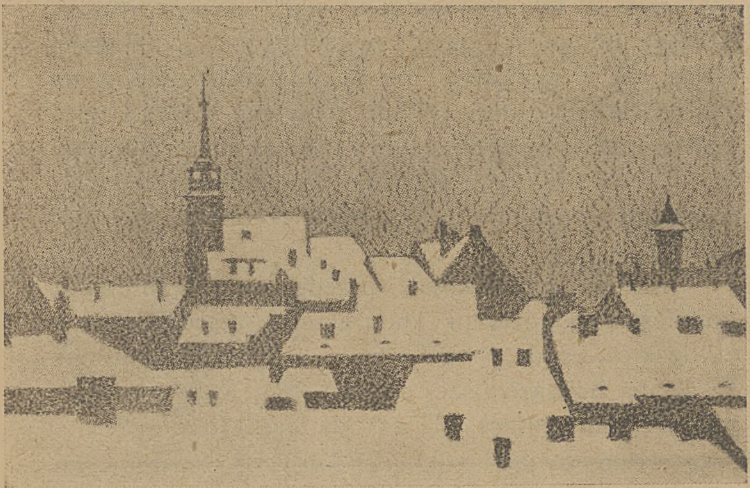
Cena 15 gr. Tarnów, 3 kwietnia 1938 Cena 15 gr.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Ziemia Tarnowska

Czasopismo poświęcone sprawom kulturalno społecznym ze szczególnym uwzględnieniem miasta Tarnowa i Ziemi Tarnowskiej.

Rok I Adres Red. i Adm.: Drukarnia L. Styrny, Pasaż Tertila, Tel. Nr 313, Konto PKO. 415692 Nr 7.

Nie szkoda żadnych ofiar
dla podniesienia poziomu kulturalnego wsi.

P. minister Poniatowski, przemawiając ostatnio w Sejmie, w części przemówienia, poświęconej zagadnieniom kulturalnym wsi, wyraził się w ten sposób: „Jeżeli dziś, przy pewnej poprawie stosunków gospodarczych w kraju, ponownie mamy do czynienia z tym, że bolejemy nad faktem szybko rosnącej konsumcji alkoholu, to nie jest to przypadek".

Istotnie, nie jest rzeczą przypadku wzrost spożycia alkoholu wśród chłopów, jako zjawisko wtórne zaobserwowanej w ostatnich czasach poprawy gospodarczej wsi. Jest to zagadnienie znacznie głębsze, sięgające podstaw kulturalnych ludności wiejskiej, wywodzące się z niskiego, typowo wegetatywnego poziomu jej życia.

Każdy, kto zna dobrze życie wsi, zaobserwować musiał zjawisko wielce znamienne. Mianowicie poziom życia chłopa t. zw. bogatego, siedzącego na 20 i więcej morgach, i ubogiego, żyjącego z dwuch — trzech morgów, jest właściwie jednakowy. Za wyjątkiem Wielkopolski i Pomorza w poziomie życia ogółu chłopów, mimo sporej niejednokrotnie rozpiętości ich gospodarczego stanu posiadania, nie widać żadnej różnicy. I u posiadaczy gospodarstw karłowatych, i u „bogaczy" śniadania, obiady i wieczerze składają się wyłącznie z ziemniaków z barszczem lub rzadziej z kapustą, omaszczonych skąpo słoniną lub z zacierek z mlekiem.

I tak dzień po dniu jak rok okrągły.

Czasem tylko, z okazji znaczniejszych świąt, na chłopskim stole zjawia kawałek ugotowanej wołowiny czy kawał kiełbasy. Albo gdy — broń Boże — zachoruje krowa i trzeba ją dobić, to wtedy, miast sprzedać ją za grosze, rozkupują mięso sąsiedzi. To wszystko.

Gdzież więc jest różnica między „bogaczem" i chłopem ubogim?

Owszem jest. Polega ona na tym, że „bogacz" ziemniaki z barszczem i pajdę chleba do nich ma przez cały rok, natomiast gospodarz małorolny lub „karłowaty" z reguły w okresie przednówka musi głodować. W razie nieurodzaju głodówka taka trwa przez kilka miesięcy, poczynając od wczesnej wiosny aż do nowych zbiorów.

Wieś polska składa się w większości, z gospodarstw małych i karłowatych. Ich właściciele w jesieni i zimie ograniczać muszą swoje mizerne potrzeby życiowe, aby na przednówek starczyło, aby ziemniaki z barszczem mieć, jak „bogacze", przez cały rok. Jest to dla nich szczytem pragnień, najwyższym poziomem życiowym, niemal ideałem.

Nic tedy dziwnego, że ciągła walka o zrealizowanie tego ideału, prowadzona w okresie kryzysu gospodarczego stępiła potrzeby, wybiegające ponad to, musiała ograniczyć świadomość kultury materialnej do tego „najwyższego" poziomu. Jeśli więc obecnie, w dobie polepszającej się stale koniunktury,

zwiększyły się możliwości materialne ludności wiejskiej, to jednak nie idą one w całości na ulepszenie gospodarki i podniesienie poziomu życiowego. Chłop nie potrafi w krótkim czasie przystosować swoich potrzeb do nowych, zwiększonych możliwości, nie może zmienić przyzwyczajeń, nawarstwionych i utrwalonych przez lata całe, ba! — przez dziesiątki lat. To też nadwyżki ponad dotychczasową stopę kryzysową, uzyskane ostatnio przez chłopów ze swych gospodarstw. idą bardzo często na alkohol.

Ograniczenie potrzeb ludności wiejskiej, stępionych w dobie przewlekłego kryzysu, wpływa hamująco na procesy rozwojowe gospodarstwa narodowego i opóźnia działanie środków odżywczych. Mieszkaniec wsi, przyzwyczajony obywać się byle czym, nie tylko nie posiada żadnej prawie wartości jako konsument towarów przemysłowych, ale nie jest i producentem w takim stopniu, w jakim być powinien. Dlatego potrzeby ludności wiejskiej, zarówno materialne, jak i duchowe, muszą zostać rozbudowane muszą się rozrosnąć. Wtedy bowiem dopiero wieś polska stanie się tym najpoważniejszym czynnikiem w tworzeniu nowych wartości gospodarczych i kulturalnych — jakim z racji swej liczebności być powinna.

Można tego dokonać przede wszystkim przez podniesienie poziomu kulturalnego szerokich mas chłopskich. „Sądzę — mówił p. minister Poniatowski— że dla tej najważniejszej sprawy, jaką jest podniesienie poziomu kultury, nie szkoda żadnych ofiar“.

M. T. R. uruchamia nowoczesną mleczarnię w Tarnowie

Małopolskie Towarzystwo Rolnicze w Tarnowie zamierza przystąpić do uruchomienia nowoczesnej mleczarni, którаby dostarczała mieszkańcom miasta zdrowego mleka i jego przetworów.

Chodzi przede wszystkim o kontrolę nad krowami i oborami, nad całą prymitywną i przeważnie niechlujną formą dostawy, pozostawiającą dużo do życzenia pod względem jakości i higieny.

Miejski Urząd Badania Środków Żywności w Tarnowie stwierdza na podstawie długoletnich doświadczeń, że około 40% dostarczonego mleka nie odpowiada wymogom rozporządzenia Opieki Społecznej z dn. 9 XII 1932 poz. 128 Dz. U. R. P. Nr 19 z dn. 24 III 1933, ze względu na nieodpowiednie przechowywanie, transportowanie, liczne zafałszowania, bądź szkodliwe dla zdrowia zanieczyszczenia.

Mleczarnia przyczyni się do usunięcia tych niedomagań, da ludności miasta dobre i zdrowe mleko; zaś rolnikowi odpowiednią za nie cenę.

Celem zorientowania się ile mleka dziennie Tarnów spożywa, przeprowadzono jednodniowy spis. Spis wykonała młodzież Państw. Liceum Handlowego i Gimn. Kup. im. J. Piłsudskiego w Tarnowie, przy współudziale członków Straży miejskiej, pod

PROF. MARIAN ORŁOWICZ 7)

Ziemia Tarnowska

W walce o niepodległość 1863—1915

(Szkic historyczny)

Tarnów po powstaniu styczniowym 1863—1912.

W tym wypadku daje się tutaj zauważyć ścisła współpraca ze „Strzelcem“ o czem niech świadczy wyjątek z wiersza Jana Majchra umieszczony w dniu 30 listopada 1913 r z racji 30 lecia Sokoła I. w Tarnowie.[1])

DO LOTU SOKOŁY.

W ślad nasz do walki z najeźdźców gwałtem
leci młodzież nasza, dzielni harcerze...
słupem Mojżesza bądźmy przed Skautem
niech światło od nas do lotu bierze!
Lecą zapalne „Strzelców“ drużyny
a my, czyż mamy wlec się powoli?
hej razem, razem jednej Ojczyzny syny
niech moc w nas rośnie z tego co boli
Niech w nowe gniazda trzydziestoletnie
wolności słońca cieszym się wschodem,
niech brać bojowa z Polski wyniesie
w czeluści piekieł, co z piekła rodem!

A teraz pytanie, jaki był praktyczny rezultat tych podniebnych lotów sokolich? O rezultatach świadczy wyjątek sprawozdania z uroczystości jubileuszowych, których głównym punktem były „gry wojenne“. O godzinie 11-tej wyruszyły stałe drużyny sokole pod komendą dr Kucharskiego i Skauci pod komendą dha. Ferd. Zarzyckiego na ćwiczenia polowe.

[1]) Na tem miejscu należy podkreślić, iż Sokół wtedy sympatyzował z Drużynami Strzeleckimi, a nie Związkiem Strzeleckim,a to z tego względu ponieważ „Związek“ zabarwiony był politycznie ideologią socjalistyczną, podczas gdy Drużyny były apolityczne. Zresztą po przeglądnięciu czasopism tarnowskich, nie widać wcale przychylnego nastawienia do ideologji socjalistycznej, która na terenie Tarnowa była nieprzychylnie ocenioną. Datuje się to już od r. 1905 t.j. od manifestacji w Warszawie, pod wpływem pracy organicznej.

kierownictwem instr, M.T.R, p. inż. Tabina i p. prof. Gimn. Kup. Uruskiego.

Spis odbył się we środę 24 listopada 1937, na 12 placówkach, ustawionych na drogach prowadzących do miasta.

Według przedstawionego schematu zestawienie końcowe przedstawia się następująco: ,

Ilość mleka dostarczonego ogółem 1077·5 l. niekoszernego 8.573 l., koszernego 1.504·5 l.

Cena za litr mleka: 13 gr — 25·5 l., 15 gr. — 2.545 l., 16 gr. — 107 l., 17 gr. — 203·5 l., 18 gr.— 1.692 l., 19 gr. — 101·5 l, 20 gr. — 5.184 l., 22 gr. — 119 l., 25 gr — 101 l.

Ilość mleka dostarczonego przez mleczarnie 5.096 l., dostawców 4.981·5 l., koleją 333 l., samochodem 1.750 l., rowerem 21 l., wozem 4.840 l., ręcznie 3.133·5 l., do sklepów 4.043 l., do szpitali i internatów 1.115 l., na targ 1.779 l. Ilość mleka dostarczonego do mieszkań pryw. 3.140 l., śmietany 258·5 l., mleka chudego 278 l., mleka dostarczonego przez dostawców w poszczególne dni tygodnia: poniedziałek 549 l., wtorek 429 l., środa 577 l., czwartek 432 l., piątek 522 l., sobota 404 l., niedziela 376 l.

Ilość mleka dostarczonego z poszczególnych miejscowości: Brała 30 l., Błonie 5 l., Gromnik 191 l., Gumniska 296·5 l., Góra Marcina 35·5 l., Czarna 5 l., Janowice 4 l., Jodlówka 165 l., Kłokowa 7 l., Krzyż 581·5 l., Klikowa 455·5 l., Koszyce Wielkie 293 l., Koszyce Małe 18 l., Kobierzyn 190 l., Chyszów 156·5 l., Lisia Góra 1.177 l., Łętowice 64 l., Łukowa 300 l., Łękawica 17 l., Łękawka 4 l, Łęg 3 l., Łowczówek 40 l., Ładna 9 l., Nowodworze 13 l., Olesno 30 l, Poręba 35 l., Pawęzów 234 l., Pleśna 53 l., Partyń 55 l., Podgórska Wola 25 l., Radlna 58 l., Radłów 163 l., Rzędzin 76 l., Świebodzin 100 l., Szczucin 110 l., Skrzyszów 471 l., Szynwałd 120 l., Śmigno 38·5 l., Sredziny 10 l., Szczepanowice 4 l., Strusina 5 l., Tarnów 472 l., Tarnowiec 386 l., Tuchów 75 l., Wola Rzędzińska — Spółdz. Mlecz. 1.770 l., i rolnicy 819 l., Zawada 69 l., Zabłędza 90 l., Zaczarna 524·5 l., Zukowa 83 l., Zukowice 63 l., Woźniczna 8 l i Więcków 70 l.

Spis ten nie jest ścisły, ponieważ około 20% dostawców na widok posterunków, omijało je w obawie przed Kontrolą Urzędu Miejskiego.

Powstanie mleczarni ureguluje produkcję i handel mlekiem, zagwarantuje jego jakość i czystość, zwiększy spożycie, co będzie wielką korzyścią dla ogółu ludności, bo tą drogą osiągnie się najprędzej i najłatwiej likwidację obecnego dzikiego handlu mlekiem.

Dotychczas s.ożywamy bowiem mleko w bardzo małych ilościach. Na jednego mieszkańca Tarnowa wypada zaledwie niespełna ¼ l.

Nie ulega za tym wątpliwości, że zamiary M T. R. spotkają się z uznaniem całego społeczeństwa tarnowskiego.

Na zakończenie stwierdzić należy, że młodzież wykonała spis z dużym zainteresowaniem, zapałem i wywiązała się należycie z powierzonego jej zadania.

Pomiędzy Ładną a Skrzyszowem nastąpiło spotkanie z przeciwnikiem, którego stanowiła dzielna drużyna „Strzelców". Ćwiczenia wykazały wielką sprawność drużyn i nie ustępowały niczem ćwiczeniom wojskowym.

Wśród dźwięku pieśni, przy odgłosie trąbek i bębnów powróciły drużyny przed godziną 6 tą do miasta!!

W sprawozdaniu tem uderzy nas fakt o wielkim znaczeniu politycznym, a mianowicie — silny kontakt drużyn sokolich ze „Strzelcem". Znaną jest przecież rzeczą w historji ruchu niepodległościowego na terenie Galicji, bezpośrednio przed wybuchem wojny — dysharmonja między Związkiem Strzeleckim a drużynami Sokoła pozostającemi w znacznej części pod wpływem politycznym narodowej demokracji „która wierna swojemu słowiańskiemu programowi starała się opóźnić przynajmniej organizację ochotniczego wojska polskiego"[1])

Włonie więc Sokołą ścierały ścierały się z sobą dwa prądy: jeden dążący do natychmiastowego skupienia wszystkich sił w jedną całość, pod komendą Piłsudskiego drugi — niepewny, ostrożny i wyczekujący gwarancji Austrji.

Jeżeli chodzi o Tarnów, to był on jednym z tych gniazd sokolich, które parły do zjednoczenia ze „Strzelcami" nie myśląc czekać na jakiekolwiek „gwarancje" ze strony rządu austrjackiego. Nic też dziwnego, że ze skautingu tarnowskiego, „Strzelca" i Sokoła, wielu młodych, pełnych zapału ludzi zasiliło szeregi legjonowe.

O wynikach pracy w samym Sokole warto jeszcze kilka słów powiedzieć. Otóż w marcu 1914 roku dr Karol Kucharski skreślił historję organizowania t. zw. „Stałych Drużyn Sokolich".

„Organizacja stałych drużyn sokolich" mówi dr Kucharski, jako ewolucyjny przejaw ideologji sokolej, jako wewnętrzne uplastycznienie i skrystalizowanie się zasadniczej myśli struktury sokolego ducha, nie jest czemś nowem, czemś idei sokolej dotąd nie znanem. Jest ona

C. d. n.

[1]) Konstanty Srokowski, N. K. N. Zarys historji Naczelnego Komitetu Narodowego, Kraków 1923. str. 87.

Gospodarka Tarnowskiego Powiatowego Związku Samorządowego

w związku z budżetem na rok 1938/39.

(Częsć II-ga Szkolnictwo powszechne)

Dział oświaty.

a) Szkolnictwo powszechne.

W poprzednich latach wybudowano i do użytku oddano 9 szkół mających razem 33 sal szkolnych.

W roku 1937/38 w dalszym ciągu prowadzono budowy szkół, a to w mieście Tuchowie, Zaczarniu, Woli Rzędzińskiej, Lichwinie i Niedomicach. Wykończono i oddano do użytku w Tuchowie 5 sal, Niedomicach 3 sale, Zaczarniu 4 sale i w Woli Rzędzińskiej 3 sale oraz nadbudowę 2 mieszkań w Lichwinie. W projekcie jest budowa 12 szkół, w których przypuszczalnie 24 sale szkolne w roku 1938/39 zostaną oddane do użytku.

b) Oświata pozaszkolna:

Prace prowadzone są przez Powiatową Komisję Oświatową pod fachowym kierownictwem instruktora oświaty pozaszkolnej Inspektoratu Szkolnego. Prace obejmują systematyczne kształcenie dorosłych, bibliotekarstwo i czytelnictwo, pracę oświatową wśród młodocianych oraz prace kulturalno-artystyczne, jak teatry i chóry ludowe.

W roku 1937 wykonano:

Odnośnie kształcenia dorosłych: Odbyto w 6 miejscowościach ogółem 29 kursów systematycznych, uczestników razem 677.

Prowadzono szkołę powszechną wieczorową dla dorosłych w Mościcach, która obejmowała 5 kursów po 83 uczniów. Prowadzi się 23 kursy celem kształcenia przedpoborowych.

Prowadzono Uniwersytety Wiejskie w Ciężkowicach i Woli Rzędzińskiej. Przeciętna frekwencja 58 uczestników.

Odnośnie bibliotekarstwa i czytelnictwa.

Powiatowa Centrala Bibliotek Ruchomych składa się z księgozbioru Wydziału Powiatowego i TSL.

Ogólny stan wynosi 4.297 tomów, w tym 502 tomy Wydziału Powiatowego. Było czynnych 58 bibliotek ruchomych, z których korzystało 2.197 czytelników.

Praca oświatowa wśród młodocianych prowadzoną była przy szkołach w formie Kół b. wychowanków. Ogólna liczba wynosiła 26 Kół, a jedno Koło liczyło przeciętnie 18 uczestników.

Prace kulturalno-artystyczne prowadzone są w zespołach teatralnych i chórach ludowych samodzielnych oraz przy organizacjach społecznych. Wydział Powiatowy zorganizował biblioteczkę teatralną liczącą 635 tomów, z której korzystają zespoły.

W roku 1938 prowadzoną będzie dalsza praca w wytycznych kierunkach, przy czym główną uwagę zwróci się na kształcenie przedpoborowych i na bibliotekarstwo przez zakup nowych, wartościowych dzieł do biblioteki powiatowej. W końcu zorganizuje się gminne, samorządowe bibliotekt oświatowe.

Z życia Związków i Organizacyj

We wtorek 29 marca odbyło się Walne Zebranie członków Tow. Gimn. Sokół I w Tarnowie. Na 204 członków Towarzystwa przybyło na Walne Zebranie zaledwie 32, co świadczy niezbyt pochlebnie o obecnej żywotności tej starej i zasłużonej jeszcze w czasach zaborczych Organizacji. Powodem tego stanu rzeczy jest w dużej mierze nieszczęśliwie dobrany zarząd Towarzystwa, w którym powinno się znajdować więcej ludzi młodszych. Na program Walnego Zebrania złożyły się sprawozdania kasowe i z działalności zarządu Sokoła I. i poszczególnych sekcji oraz uzupełniające wybory 5 członków zarządu z wiceprezesem na czele. Jak ze sprawozdań wynika niezwykle ożywioną działalność rozwijały w okresie sprawozdawczym prawie wszystkie sekcje, zasługę tego jednak przypisać należy samym członkom sekcji i ich zarządom, gdyż sekcje rządzą się autonomicznie. Na plan pierwszy wybiły się, sekcja piłki nożnej SKS. Tarnovia (kandydat na mistrza Ligi Okręgowej) i sekcja piłki ręcznej. Pierwsza z nich liczy 94, druga 55 członków. Prace zarządów tych sekcji są jednak ogromnie utrudnione brakiem świetlic dla swoich członków, bez których nawiązanie ściślejszego kontaktu z drużynami, jak również i życie się członków danej sekcji jest nie do pomyślenia. Posiadanie świetlic w budynku Sokoła wytworzyłoby niewątpliwie wśród członków danej sekcji poczucie przynależności do Sokoła i wyszłoby Towarzystwu napewno na korzyść. W związku z powyższą sprawą zabierali głos wiceprez. Miasta dh mgr Kołodziej prezes SKS. Tarnovii oraz imieniem sekcji piłki ręcznej dhowie Hruby i Ocłoń, sprawa ta narazie nie znajduje jednak pełnego zrozumienia w zarządzie Sokoła, który tłumaczy się brakiem sal, co jednakże nie zgadza się ze stanem faktycznym i przy dobrej woli kwestia ta dałaby się pomyślnie załatwić. Z innych wniosków zasługuje na uwagę wniosek dha Serwińskiego, który domagał się uporządkowania kortów tenisowych, znajdujących się w obrębie stadionu sportowego (obok Stacji) i założenia sekcji tenisowej, która już w roku ubiegłym istniała nieoficjalnie Zarząd przyrzekł zająć się powyższą sprawą. Po udzieleniu

absolutorium ust. Zarządowi odbyły się uzupełniające wybory wiceprezesa i 5 członków zarządu.

Zakończenie 13 go z rzędu kursu przeszkoleniowego dla komendantów bloków (domów) O. P. L. G. odbyło się w niedzielę 27 bm. w sali Rady miejskiej. Po przemówieniu prezydenta M. dra M. Brodzińskiego, który podniósł doniosłość sprawy jako takiej zachęcając przytem do jaknajliczniejszego zapisywania się wszystkich do L. O. P· P., nastąpiło rozdanie świadectw uczest. kursu, którzy zdali odnośny egzamin. Obecnością swą zaszczycili to zebranie pułk. Dr Goździewski z ramienia L.O.P P. oraz przedstawiciel władz wojskowych w osobie p. oficera placu.

Walne Zgromadzenie Towarzystwa Ogrodniczego w Tarnowie odbędzie się we wtorek dnia 12 kwietnia 1938 r. o godz. 17 (zaś z braku przepisanego statutem kompletu członków o godz. 17·30) w gmachu szkoły im. Brodzińskiego w Tarnowie.

Po Walnym Zebraniu rozdane zostaną jako premie dla członków Towarzystwa kwiaty wazonowe.

Uroczystość patronalna. Dnia 27 marca b. r. Kat. Stow. Kobiet przy paraf. św. Rodziny w Tarnowie urządziło w sali parafialnej z okazji swego święta patronalnego uroczystą akademię dla uczczenia święta Zwiastowania N.M.P., na której program złożyło się zagajenie p. Paruchowej prezeski stow., produkcje wokalne w wykonaniu paraf. chóru mieszanego pod dyr. p. St. Sieniawskiego, referat okolicznościowy odczytany przez p. Zającównę, deklamacja p. Kierpeciówny, żywy obraz p. t. „Zwiastowanie“, oraz uroczyste przyrzeczenie złożone przez członkinie stowarzyszenia. Akademię zakończyło podniosłe przemówienie Ks. Proboszcza Br. Szymańskiego.

—o—

Wiadomości bieżące

W niedzielę w dniu 3 kwietnia wszyscy wpłacamy na podarek Wielkanocny dla dzieci bezrobotnych.

Z dniem 1 kwietnia 1938 r. Dyrekcja Okr. Poczt i Telegr. w Krakowie — mając na uwadze potrzeby mieszkańców małych miasteczek przedłużyła godziny urzędowania w działach: telefonicznym i telegraficznym od godz. 18 ej do godz. 21 ej w Urzędach pt. Ciężkowice, Mościce oraz w Agencji pt. Gromnik.

Z działu pocztowego w tych godzinach odbywać się będzie przyjmowanie listów poleconych oraz sprzedaż znaczków pocztowych.

Tarnów pod znakiem muzyki.

Dnia 2 kwietnia Tow. Muzyczne z udziałem pianistki prof. E. Rzepeckiej i orkiestry P.K.P. urządza **Koncert Symfoniczny.**

Dnia 3 kwietnia Szkoła Muzyczna A. Kaempf z udziałem orkiestry wojskowej pod bat. por. Krudowskiego urządza **Wieczór Muzyczny.**

Obie te imprezy odbędą się w sali Kasy Oszczędności. Szczegóły podadzą afisze.

Z Dąbrowy donoszą:

Dalszy ciąg Walnego Zgromadzenia Czł. Tow. Gimn. „Sokół“ w Dąbrowie, przy udziale delegatów z Tarnowa był nie mniej sensacyjny jak część pierwsza. Domagano się ustąpienia dotychczasowego naczelnika Sokoła, oraz dopływu młodych sił do Zarządu. W treści przemówień zarzucono Zarządowi między innymi ospałość w pracy. Jednak w rezultacie wyborów, dotychczasowy Zarząd pozostał prawie bez zmian.

W ostatnich dniach marca br. rozpoczęła się budowa linii elektrycznej o napięciu 35 tys. volt prowadzonej z Dąbrowy przez wsie Radgoszcz, Radomyśl Wielki do Mielca. Prace nad budową tej linii objął Okr. Zakład Elektr. w Mościcach.

Repertuar kina „Sokół“ w Dąbrowie. Dnia 3 i 4 kwietnia reprezentacyjny film polski p.t. „Znachor“ Film dla młodzieży dozwolony.

W Bolesławiu pow. Dąbrowa odbyła się 2 dniowa koncentracja Oddz P.W. Dąbrowa, Mędrzechów, Bolesławów, Ćwików: Ćwiczeniami kierował kpt Stelmach R. Na zakończenie koncentracji odbyła się msza się w kościele paraf. w Bolesławiu, a po niej defilada Oddz. P.W. przy udziale orkiestry ZS. z Dąbrowy. Defilujący junacy swą dziarską postawą wzbudzili uznanie wśród włościan z Bolesławia. Należy podkreślić, że ludność miejscowa do akcji wyszkolenia junaków odnosi się z całkowitym zrozumieniem tych doniosłych zagadnień.

Z Żabna donoszą:

W ubiegłą niedzielę odbyło się Walne Zebranie miejscowego Oddziału Z.S. z udziałem około 40 członków.

Prezesem Oddziału męsk. Z S. został obrany p. dr K. Przybyszowski, prezeską Oddziału żeńsk. p. Drowa Anna Witkowa.

Z Otfinowa donoszą:

W niedzielę dnia 27 marca br. odbyło się w miejscowym domu ludowym uroczyste poświęcenie i otwarcie Gminnej Centrali Bibliotecznej.

Biblioteka ta posiada już liczny i wartościowy księ-

gozbiór, który powstał dzięki intensywnej pracy wójta p. Jordana Stojowskiego i sekretarza St. Cisły.

Na uroczyste poświęcenie przybyli: pan Starosta H. Sowiński, insp. szkol. Zachączewski, instr. ośw. Wodziński miejscowe Duchowieństwo, Nauczycielstwo, Radni gminy, Sołtysi, oraz ponad 500 obywateli z terenu gminy.

Do zebranych przemówił Wójt p. Stojowski, następnie po poświęceniu biblioteki odbyły się inscenizacje, śpiewy oraz referat p. kier. szk. Niedźwieckiego na temat znaczenia książki i biblioteki.

Na zakończenie do zebranych przemówił p. instr. Wodziński i p. starosta Sowiński, który jest inicjatorem akcji bibliotecznej w powiecie dąbrowskim.

W tym samym dniu odbyło się otwarcie biblioteki gminnej w Gręboszowie przy udziale p. Starosty i przedstawicieli Władz Szkolnych.

Bardzo podniosłe przemówienie wygłosił do licznie zebranych sędziwy b. wicemarszałek Senatu Jakub Bojko.

Liczny udział obywateli w uroczystych otwarciach bibliotek jest dowodem zainteresowania się sprawami kulturalnymi.

Z Brzeska donoszą:

W dniu 28 marca br. w sali Rady Powiatowej w Brzesku uroczystego otwarcia dwuch kursów OPLG. dla Komendantów i Zast. OPLG bloków, dokonał wice starosta p. Maniecki.

Po przemówieniach Prez. Obwodu p. Ciochona s. g., Sekretarza Zarządu Miasta i Iustr. Rej. opl. p. Kozdronia rozpoczęte zostały normalne wykłady.

Wykładowcami na kursie są: Inż. Porzaszczak, Kwiecień i Br. Kozdroń Instr. Rej. OPLG, który jest równocześnie kierownikiem kursu.

Kącik rolniczy

O opłacalności nawożenia

Wiemy o tym, że rośliny do swojego wzrostu i rozwoju potrzebują pokarmu. Pokarm ten czerpią z powietrza i z ziemi. Z powietrza wchłaniają dwutlenek węgla, z ziemi zaś pobierają przede wszystkim azot, fosfor i potas, a oprócz tego w bardzo niewielkich ilościach jeszcze szereg innych związków mineralnych. Dla każdego przeto gospodarza jest jasnym, że najbogatsza nawet ziemia użytkowana rolniczo przez szereg lat, musi się wyczerpać z tych składników. Wprawdzie część z nich powraca do ziemi razem z gnojem, ale niestety tylko część, gdyż reszta bezpowrotnie ginie dla gospodarstwa, sprzedawana w postaci mleka, tłuszczu, mięsa, no i ziarna czy okopowizn. Ażeby więc utrzymać urodzajność gleby i mieć pewność wysokich plonów, gospodarzowi nie pozostaje nic innego, jak stosować umiejętnie nawozy sztuczne.

Niestety bardzo wielu dzisiaj gospodarzy nawozów tych nie stosuje, twierdząc, że są one za drogie w stosunku do cen zboża. Twierdzenie to jednak jest najzupełniej gołosłowne, gdyż jeżeli porównamy ceny nawozów sztucznych z cenami zbóż, to się okaże, że cena nawozów i to bez wyjątku, wyrażona np. w kilogramach żyta, jest obecnie znacznie niższą niż była ona w okresie przedwojennym. A przecież wtedy ludzie chętnie nawozy stosowali i uważali nawożenie za najzupełniej opłacalne.

Ponieważ nawozy azotowe zawierają jako główny składnik nawozowy — azot, na przykładzie tego nawozu wyjaśnimy nasze poprzednie twierdzenie. W roku 1913—1914 cena azotu była najniższa w zaborze pruskim, i w przerachowaniu na wartość złotego wynosiła 2,79 zł. za 1 kg. azotu. W kongresówce cena ta była jeszcze wyższa i wynosiła w tym okresie 3,57 zł. Jeżeli obserwować ceny azotu w poszczególnych latach to widać, że począwszy od roku 1926/27, a więc od okresu najlepszej koniunktury dla rolnictwa cena kg azotu stale maleje, i wreszcie w roku 1935/36 i 1936/37 spada do zł. 1,37, a więc jest zgórą o połowę niższa, niż w okresie przedwojennym i w pierwszych latach powojennych.

Ale nie tylko cena wyrażona w złotych jest dzisiaj korzystną dla rolnika, jest ona bowiem także korzystna w przerachowaniu wartości nawozu na kilogramy zboża. O ile w okresie przedwojennym wartość 1 kg azotu wynosiła około 14 kg żyta, a w okresie najlepszej koniunktury i najwyższych cen zboża, ażeby zapłacić za 1 kg azotu trzeba było dać conajmniej 6,49 kg żyta, to w bieżącym roku gospodarczym przy obecnych cenach, kilogram azotu kosztuje niespełna 6 kg żyta.

Na podstawie licznych doświadczeń możemy przyjąć za pewnik, że 1 kg azotu daje w zbożach nadwyżkę wynoszącą około 16 kg ziarna.

Porównywując przeto koszt 1 kg azotu z przypusz-

czalną nadwyżką, jaką daje on w plonie, z góry możemy przewidzieć 100% co najmniej oprocentowania kapitału na zakup nawozów azotowych.

Sport

Makkabi — SKS. Tarnowia 0:4 (0:2)

(H) Kraków 27 marca Mistrz. Ligi Okręgowej. Pierwszy w tym sezonie występ Tarnovii w Krakowie zakończył się jej pełnym sukcesem. Nawet najwięksi optymiści z pośród sympatyków Tarnovii nie przewidywali takiego wyniku. Nie znaczy to jednak, ażeby nie spodziewano się zwycięstwa, nikt jednak nie myślał, że wypadnie ono tak imponująco. Tarnovia zdeklasowała zupełnie swego przeciwnika i zwyciężyła zasłużenie. Groźna na swoim ciężkim gliniastym boisku Makkabi była bezradną wobec krótkich przyziemnych zagrań lotnych napastników Tarnovii. Zasługę tego sukcesu trzeba przypisać całej drużynie grającej niezwykle ambitnie i ofiarnie. Ponad ogólnie wysoki poziom wybijali się Krawczyk, Mróz, Łabno i Klimek. Bramki zdobyli Krawczyk, Roik I, Roik II i Siekierski. Widzów dużo. Sędzia p. Mitusiński nie zadowolił.

Inne wyniki Ligi Okręgowej:

Krowodrza — ZS. Chełmek 2:2 (1:1)
Wawel — Podgórze 3:2 (2:0)
Grzegórzecki — Korona 1:1 (1:1)
Fablok — Nadwiślan 6:2 (4:1)

Tabela Ligi Okręgowej przedstawia się obecnie nast.

	Klub	gier	punktów	st. br.
1	Fablok	10	15	40:14
2	Chełmek	9	15	30:11
3	**Tarnovia**	**10**	**14**	**29:11**
4	Krowodrza	11	12	26:20
5	Makkabi	9	12	18:15
6	Zwierzyniecki	11	11	19:15
7	Olsza	11	8	19:24
8	Podgórze	10	8	13:20
9	Grzegórzecki	11	8	14:30
10	Wawel	10	7	10:30
11	Nadwiślan	9	6	18:31
12	Korona	9	4	11:26

W niedzielę 3 kwietnia gra Tarnovia z Grzegórzeckim K.S. z Krakowa.

Zapisujcie się do Koła Sympatyków Tarnovii!!!

Wynik I. Konkursu piłkarskiego

W związku z naszym konkursem wpłynęło do Redakcji 67 kuponów z odpowiedziami, jednakże żaden z uczestników konkursu nie przewidział trafnie wyniku meczu Tarnovia—Nądwiślan, który brzmiał 3:0. Wobec powyższego Redakcją postanowiła nagrodzić tych, którzy nadesłali wynik najbardziej zbliżony do faktycznego i w tym celu ustanowiła 2 nagrody pocieszenia w postaci kwartalnej prenumeraty Ziemi Tarnowskiej.

Nagrody uzyskali pp. Kazimierz Kossube ul. Nadbrzeżna dolna 3 m. 3 i Wiesław Skorupa ul. Legionów 35. Wymienieni nadesłali kupony z wynikiem 3:1.

Wszystkim uczestnikom naszego konkursu serdecznie za udział dziękujemy i zapraszamy do wzięcia udziału w nast. konkursie, który niebawem ogłosimy.

HUMOR.

KAŻDY SWOJE.

Na węzłowej stacji jakiś pan wychyla się z wagonu i woła do przechodzącego chłopca:

— Mały! Masz tu złotówkę i przynieś mi z bufetu jakąś ładną pomarańczę. Za fatygę kup sobie za resztę też pomarańczę. Tylko się pospiesz!

Po krótkiej chwili wraca malec i mówi do pasażera pracowicie poruszając szczękami:

— Ma pan tu swoje pięćdziesiąt groszy. W bufecie była tylko jedna pomarańcza.

REPERTUAR KIN.

MARZENIE: „KOŚCIUSZKO POD RACŁAWICAMI“ film polski.

APOLLO: „STRZELEC Z BENGALI“ film amerykański.

DOM ŻOŁNIERZA: „BRATERSTWO KRWI“ oraz ostatnie pożegnalne występy rewii Tad. Pilarskiego p. t. „DO WIDZENIA“ w 10 obrazach z udziałem całego zespołu.

Prenumerata w Polsce: roczna 6 zł, połroczna 3 zł, kwartalna 1·50, zł. Prenumeratę prosimy wpłacać na konto P.K.O. 415.692 lub w Redakcji, drukarnia L. Styrny, Pasaż Tertila. Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Ceny ogłoszeń: za tekstem — cała strona 120 zł. pół. str. 60 zł. ćwierć str. 30 zł. $^1/_8$ str. 15 zł. $^1/_{16}$ str. 7·50 zł. W tekście 50% drożej, przed tekstem 100% drożej — Za wiersz milimetrowy za tekstem 95 gr.

Przy kilkurazowym ogłoszeniu bez zmiany tekstu znaczny rabat.

Redaktor odpowiedzialny Mgr M. Bzowski. Wydawca: Komitet wydawniczy. Druk. L. Styrny w Tarnowie.